

# LARRY FINK'İN DAVOS KONUŞMASININ DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Yaklaşık 10 trilyon doların üzerinde varlığı yöneten dünyanın en büyük portföy yönetim şirketi BlackRock'ın CEO'su Larry Fink, 2026 Davos konuşmasında küresel kapitalizmin geleceğine dair sarsıcı bir projeksiyon sundu. Fink, yapay zekâ devrimiyle birlikte sermaye ve teknoloji sahiplerinin elde ettiği kazanımların dar bir kesimde toplanmasının yarattığı sistemik riske dikkat çekerek; kapitalizmin hayatta kalması için teknoloji odaklı yeni ekonomide “kapsayıcı bir mülkiyet” modelinin şart olduğunu vurguladı.

İktisat bir denge hali değil, döngüsel bir eylemdir. Üretim, gelir, talep, fiyat, kâr ve yatırım arasındaki ilişki durağan bir eşitlik değil; sürekli ayar gerektiren bir akıştır. Bu akış, ancak belirli kanallar açık kaldığı sürece süreklilik kazanır. Ücretlerin talebe, talebin üretime, üretimin tekrar gelire dönmesi bu döngünün temel mantığıdır. Kanallardan biri daraldığında sistem durmaz; aksine basıncı artırarak dönmeye çalışır. İşte krizler bu noktada ortaya çıkar.

Larry Fink'in Davos konuşması tam olarak bu basınç artışının fark edildiği an olarak okunabilir. Larry Fink açıkça şunu söylüyor: Kapitalizm hâlâ dönüyor gibi görünüyor, ancak artık akışkan değil. Verimlilik artıyor, kârlar büyüyor, varlık fiyatları yükseliyor; fakat bu hareket döngünün tamamına yayılmıyor. Ücret kanalı daralmış durumda. Gelirler üretkenlikle aynı hızda artmadığı için talep, doğal döngüsünden kopuyor.

Bu kopuşun sonucu, talebin ücretler üzerinden değil, borç ve varlık fiyatları üzerinden taşınması oldu. Konut, hisse senedi ve finansal enstrümanlar birer “by-pass hattı” gibi çalıştı. Ücret-talep kanalı tıkanınca, varlık piyasaları genişletilerek sistem ayakta tutuldu. Ancak bu kanal dar bir toplumsal kesime

hizmet eder; geniş kitlelerin döngüye katılımını sağlamaz. Fink'in "eşitsizlik" dediği şey, aslında bu by-pass'ın toplumsal dolaşımı zayıflatmasıdır.

Fink burada stratejik bir haklılık payına sahiptir. O, birincil bölüşümde (ücret-kâr arasında) yaşanan bu yapısal bozulmanın sistemi tıkamaya evrildiğini görmektedir. Önerdiği mülkiyet ve kâr paylaşımı modelleri, aslında sermaye gelirlerinin bir kısmını "kâr payı" adı altında ücretlilere aktararak, talebi siyasal müdahalelere gerek kalmadan içeriden restore etme çabasındır. Fink'in amacı, gelir ve servet eşitsizliğini siyasetin ve popülist dalgaların konusu olmaktan çıkarıp, sorunu mülkiyet ilişkileri içinde eriterek kapitalizmi "siyasetten korumaktır."

Yapay zekâ vurgusu bu nedenle konuşmanın merkezindedir. AI üretim döngüsünü hızlandırmakta, maliyetleri düşürmekte ve kârı büyütmektedir; fakat aynı hızla gelir yaratmamaktadır. Böylece üretim-kâr hattı genişlerken, ücret-talep hattı yerinde saymakta, hatta daralmaktadır. Döngü yüksek devirde ama dar kanalda dönmektedir. Bu durum kısa vadede verimlilik, uzun vadede ise ısınma ve tıkanma üretir.

Bu tıkanmanın toplumsal yansıması, temel yaşam alanlarının -konut, sağlık, eğitim- piyasa içinden çözülemez hale gelmesidir. İnsanlar bu alanlarda artık bireysel gelirleriyle değil, siyasal taleplerle çözüm aramaya başlamaktadır; "yaşamı sürdürme alanının siyasallaşması" tam olarak budur. Döngü ekonomik olmaktan çıkıp siyasal bir karakter kazandığında, varlık fiyatları ve mülkiyet ilişkileri sorgulanır. Fink'in asıl kaygısı burada başlar.

Fink'in bu çağrısı, alışıl gelmişin dışında, sistemin en tepesinden gelen radikal bir özeleştirici niteliğindedir. O, döngünün tıkanmış olduğunu kabul etmekte kalmıyor; çözümün artık sadece devlet yardımları veya sosyal politikalarla değil, bizzat mülkiyetin doğasının dönüştürülmesiyle mümkün olduğunu savunuyor. Fink, mülkiyeti tabana yayarak ve kârı

paylaştırarak, kitleleri sistemin “izleyicisi” olmaktan çıkarıp “ortağı” haline getirmeyi hedefliyor. Bu, sadece bir korumacılık değil, aynı zamanda mülkiyetin demokratikleşmesi üzerinden yükselen yeni bir kapitalizm vizyonudur.

Sonuç olarak, Larry Fink’in Davos konuşması mekanik bir uyarının ötesinde, sistemin bekası için rasyonel ve cesur bir yol haritasıdır. Fink, kârın döngü içindeki ağırlığını tartışılmaz bir tabu olmaktan çıkarıp, onu toplumsal istikrarın bir yakıtı haline getirmeyi teklif ediyor. Döngü kanallarına nihai bir ayar verilmesi gerektiğini görüyor ve ana vanayı siyasetin sert müdahalelerine bırakmadan, piyasa dinamikleriyle mülkiyeti yeniden tanımlayarak akışı kurtarmaya çalışıyor. Bu yaklaşım, onun hem sistemin koruyucusu hem de geleceği gören en gerçekçi reformisti olduğunu kanıtlıyor.